

Udskriftsdato: 14. december 2025

**BEK nr 10610 af 24/04/2007 (Historisk)**

## **Bekendtgørelse af Meddelelser fra Søfartsstyrelsen D, teknisk forskrift for skibes bygning og udstyr m.v., passagerskibe i national fart, kapitel II-3, opholdsrum m.v.**

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Økonomi- og Erhvervsmin.,  
Søfartsstyrelsen, j.nr.200703939

### **Senere ændringer til forskriften**

BEK nr 1817 af 15/09/2021

Bekendtgørelse af Meddelelser fra Søfartsstyrelsen D, teknisk forskrift for skibes bygning og udstyr m.v., passagerskibe i national fart, kapitel II-3, opholdsrum m.v.

*Søfartsstyrelsen, den 24. april 2007*

STEEN NIELSEN

/ Torsten Arnt Olsen

### Kapitel II-3

#### Opholdsrum m.v.

|                   |                                                          |
|-------------------|----------------------------------------------------------|
| <b>Afsnit I</b>   | <b>Definitioner m.v.</b>                                 |
| <i>Regel 1</i>    | <i>Definitioner</i>                                      |
| <i>Regel 2</i>    | <i>Anvendelsesområde</i>                                 |
| <i>Regel 3</i>    | <i>Dispensation og ækvivalens</i>                        |
| <b>Afsnit II</b>  | <b>Skibsmandskabets opholdsrum</b>                       |
| <i>Regel 4</i>    | <i>Anbringelse, bygning og indretning</i>                |
| <i>Regel 5</i>    | <i>Ventilation</i>                                       |
| <i>Regel 6</i>    | <i>Opvarmning</i>                                        |
| <i>Regel 7</i>    | <i>Belysning</i>                                         |
| <i>Regel 8</i>    | <i>Soverum, beliggenhed, størrelse, indretning m.v.</i>  |
| <i>Regel 9</i>    | <i>Køjer</i>                                             |
| <i>Regel 10</i>   | <i>Skabe til arbejdstøj</i>                              |
| <i>Regel 11</i>   | <i>Spiserum</i>                                          |
| <i>Regel 12</i>   | <i>Fritidsrum</i>                                        |
| <i>Regel 13</i>   | <i>Toiletter og baderum</i>                              |
| <i>Regel 14</i>   | <i>Særskilte toiletter</i>                               |
| <i>Regel 15</i>   | <i>Vaskerum m.v. for tøjvask</i>                         |
| <i>Regel 16</i>   | <i>Højden i opholdsrummene m.v.</i>                      |
| <i>Regel 17</i>   | <i>Gange og trapper og døre</i>                          |
| <i>Regel 18</i>   | <i>Kabysrum og proviantrum</i>                           |
| <i>Regel 19</i>   | <i>Drikkevandsanlæg</i>                                  |
| <i>Regel 20</i>   | <i>Hejsebåre</i>                                         |
| <i>Regel 21</i>   | <i>Kontorer</i>                                          |
| <i>Regel 22</i>   | <i>Renholdelse og tilsyn</i>                             |
| <i>Regel 23</i>   | <i>Udgangsforhold</i>                                    |
| <b>Afsnit III</b> | <b>Passagerers opholdsrum</b>                            |
| <i>Regel 24</i>   | <i>Passagerers opholdsrum m.v.</i>                       |
| <i>Regel 25</i>   | <i>Beliggenhed</i>                                       |
| <i>Regel 26</i>   | <i>Fastsættelse af passagerantallet i de enkelte rum</i> |
| <i>Regel 27</i>   | <i>Toiletter</i>                                         |
| <i>Regel 28</i>   | <i>Bevægelseshæmmede personer</i>                        |

### KAPITEL II-3

#### Opholdsrum m.v.<sup>1)</sup>

##### *Afsnit I Definitioner m.v.*

##### *Regel 1 Definitioner*

*I dette kapitel forstås ved:*

*1 »Nyt skib«: Skib, hvis køl er lagt, eller som er på et tilsvarende konstruktionsstadium på eller efter den 1. maj 1999.*

**2 »Officer«:** Enhver person, bortset fra skibsføreren, der ifølge lovgivningen, kollektiv aftale eller sædvane betragtes som officer.

**3 »Opholdsrum«:** De til brug for mandskabet og passagererne bestemte soverum, spiserum, toiletter og baderum, sygerum, fritidsrum og kontorer.

**4 »Skibsmandskabet eller mandskabet«:** Enhver person, der er tjenestegørende om bord, bortset fra skibsføreren.

**5 »Søgående skib«:** Et skib, hvis fartsområde ikke er begrænset til havneområder.

**6 »Bruttotonnage«:** GT målt efter 1969 målingsreglerne.

**7 »Voksen person«:** En person, der er fyldt 18 år.

## **Regel 2 Anvendelsesområde**

1 De i dette kapitel indeholdte bestemmelser gælder med mindre andet udtrykkeligt er bestemt for alle nye passagerskibe med en bruttotonnage på 20 eller derover.

## **Regel 3 Dispensation og ækvivalens**

1 Søfartsstyrelsen kan, under hensyntagen til de for det enkelte skib foreliggende særlige omstændigheder, efter forhandling med de respektive reder- og mandskabsorganisationer tillade afvigelser fra de i dette kapitel indeholdte bestemmelser vedrørende opholdsrummene for mandskabet for så vidt angår:

**1.1** Færger, eller lignende skibe, der ikke til stadighed er bemanded med en fast besætning.

**1.2** De for reparationspersonale bestemte opholdsrum m.v., når dette personale midlertidigt medføres udover skibets besætning.

**1.3** Skibe, beskæftiget på korte rejser, der giver besætningsmedlemmerne mulighed for at tage hjem en del af døgnet.

2 Søfartsstyrelsen kan endvidere tillade afvigelser fra bestemmelserne i reglerne 4-10, 12-15, 17-23, 25 og 27, når forholdene, under hensyntagen til de for det enkelte skib foreliggende særlige omstændigheder, i øvrigt måtte tilsige dette

3 På skibe hvor det ved bemanningen er nødvendigt uden forskelsbehandling at tage hensyn til forhold af betydning for mandskabet med forskellige særegne religiøse og sociale sædvaner og skikke, kan Søfartsstyrelsen efter forhandling med reder- og mandskabsorganisationer for de pågældende søfarende og under forudsætning af enighed mellem de nævnte to parter tillade, at bestemmelserne i reglerne 8.1.3 og 13.2. fraviges på vilkår, at sådanne fravigelser ikke medfører, at faciliteterne som helhed bliver mindre hensigtsmæssige, end de ville ved anvendelse af forskriftens bestemmelser.

4 Enhver bestemmelse i dette kapitels afsnit II vil kunne fraviges, såfremt Søfartsstyrelsen efter forhandling med de respektive reder- og mandskabsorganisationer, finder det godtgjort, at afvigelserne vil medføre sådanne fordele, at forholdene taget som helhed ikke bliver mere ugunstige, end de ville blive ved anvendelse af bestemmelserne i fuldt omfang.

## **Afsnit II Skibsmandskabets opholdsrum**

### **Regel 4 Anbringelse, bygning og indretning**

**1.1** Beliggenhed, adgangsforhold, konstruktion og anbringelse i forhold til andre rum skal være således, at der opnås betryggende sikkerhed, beskyttelse imod vejr og sø, isolation mod varme, kulde og støj- og luftforurening fra andre rum.

**1.2** Opholdsrum skal anbringes så langt, det skønnes rimeligt, fra rum, hvori der forekommer væsentlig støj, såsom rum for frem-drivningsmaskineri, hjælpemaskineri, styremaskineri og dæks-maskineri, og fra rum, hvori der kan opstå stærk varme eller kulde, og må ikke være anbragt direkte over skruen.

*1.3 Der må ikke være direkte adgang til soverum fra de i stk. 4.1.2 nævnte rum eller fra lastrum, kabysrum, kædekaske, lamperum, rum til opbevaring af maling, storesrum, tørrerum, vaskerum og toiletter bestemt for mere end 2 personer. Skotter, der adskiller sådanne rum fra soverum, samt udvendige skotter til opholdsrum skal være konstrueret af stål eller andet godkendt materiale og skal være vand- og gastætte; desuden skal de være fyldestgørende isoleret såvel mod støj som mod varme og kulde.*

*2.1 Opholdsrum og gange, der fører til opholdsrum, skal være isoleret mod varmetransmission fra maskincasing, kabysrum og andre rum, hvori der kan opstå varme, samt mod varmetransmission fra damp- og varmtvandsledninger og mod påvirkning fra rum, der nedkøles.*

*2.2 Indvendige skotter skal være af godkendt, lydisolerende materiale, der ikke medfører risiko for utøj.*

*2.3 Soverum, spiserum, fritidsrum og gange i mandskabsapteringen skal være isoleret for at forhindre svedning eller overophedning.*

*3 Hoveddamprør og spilledampledninger til spil og lignende maskineri må ikke være ført gennem opholdsrum eller gennem gange, der fører til opholdsrum.*

*4.1 Indvendige paneler eller indvendig beklædning skal være af et materiale med en overflade, der er let at renholde.*

*4.2 Høvlede og pløjede brædder eller enhver anden slags konstruktion, der kan medføre risiko for utøj, må ikke benyttes.*

*5 Fra hvert apteringsafsnit skal der være mindst 2 udgange.*

*6.1 Lofter og skotter i opholdsrum skal være lette at renholde og skal, såfremt de er malede, være holdt i lyse farver og skal fornys eller repareres, når det er nødvendigt.*

*6.2 I alle opholdsrum skal dørken være af godkendt materiale og konstruktion, og overfladen skal være uigennemtrængelig for fugtighed og let at renholde.*

*7 Overgang mellem skot/vægbeklædning og dørk skal være uden sprækker.*

*8 Der skal være tilstrækkelige afløb.*

## **Regel 5 Ventilation**

*1.1 Opholdsrum og gange, der fører til opholdsrum, samt arbejdsrum, hvor mandskabet skal udføre arbejde længere tid ad gangen, f.eks. radiorum, skal være ventileret således, at der under alle forhold sikres et tilstrækkeligt luftskifte, når døre, køjer, skylighter og lignende er lukkede. Det samme gælder navigeringsrum, bortset fra styrehus i skibe med en bruttotonnage på under 500.*

*1.2 Såfremt luftskiftet udelukkende sker ved naturlig ventilation, skal til- og afgangsåbningerne skal have et frit gennemstrømningsareal på mindst 30 cm<sup>2</sup> for hver person, rummet er bestemt for.*

*2.1 På skibe med en bruttotonnage på 200 eller derover skal ventilationen være mekanisk, og luftskiftet skal opfylde følgende krav:*

*2.1.1 Ventilationen af soverum, spiserum, fritidsrum, kontorer, radiorum, navigeringsrum og lignende arbejdsrum, bortset fra styrehus i skibe med en bruttotonnage på under 500, skal ske ved indblæsning af luft, svarende til 6 luftskifter i timen.*

*2.1.2 Luftafgangen kan ske til gange eller direkte til fri luft.*

*2.1.3 Recirkulation af indtil 50 % af lufttilførslen kan tillades, forudsat at toilet og baderum er forsynet med særskilt mekanisk udsugning. Frisklufttilførslen til soverum skal dog være mindst 30 kubikmeter pr. time pr. person, som rummet er bestemt for.*

*2.2 Indblæsningsåbningerne skal anbringes på hensigtsmæssig måde i forhold til rummenes indretning og må ikke give anledning til generende træk over en køje.*

3 På skibe med en bruttotonnage på 200 eller derover skal toilet og baderum ventileres ved et særskilt udsugningssystem direkte til fri luft. Udsugningssystemet skal være dimensioneret til 10 luftskifter i timen. Lufttilgangen til toilet og baderum med adgang fra et tilstødende soverum kan ske gennem døren fra dette.

4 Ventilationssystemet skal være i stadig funktion under skibets drift. Opretholdelse af den mekaniske ventilation skal sikres ved fornødne reservedele<sup>2)</sup> eller på anden tilfredsstillende måde.

5 Ventilations- og luftkonditioneringsanlæg skal være forsynet med passende filtre ved luftindtag og være indrettet under hensyntagen til de særlige forhold, der er karakteristiske for drift til søs, og må ikke forårsage generende støj eller vibrationer.

## **Regel 6 Opvarmning**

1.1 Der skal i alle skibe være indrettet et passende opvarmningssystem for opholdsrummene.

1.2 Opvarmningssystemet skal altid være i funktion under skibets drift, når omstændighederne nødvendiggør dets brug. Kapaciteten skal være tilstrækkelig til, at der under alle forhold kan opretholdes en rumtemperatur på mindst 20° C.

2 I skibe med en bruttotonnage på over 100 er opvarmning ved åben ild ikke tilladt.

3 Radiatorer og andre opvarmningssystemer skal være således anbragt og skærmet, at de ikke frembyder fare eller ulempe.

4 Elektriske ovne og gasvarmeovne skal være af godkendt type.

## **Regel 7 Belysning**

1 Opholdsrum skal være forsvarligt oplyst.

2 Soverum, dagrum, spiserum, fritidsrum og sygerum skal være oplyst ved dagslys. Dette gælder dog ikke for hobbyrum og lignende rum, hvor dagslys ikke er påkrævet. Tilgangen af dagslys skal være således, at det er muligt i klart vejr at læse almindelig avistryk overalt i rummet, hvor man normalt opholder sig. I passagerskibe kan dog tillades særlige indretninger.

3.1 I alle skibe skal opholdsrum være forsynet med elektrisk belysning, der skal være anbragt således, at den giver det størst mulige udbytte til de personer, der opholder sig i rummet. I soverum skal der være en elektrisk læselampe ved hovedenden af hver køje.

3.2 Såfremt der ikke findes to af hinanden uafhængige elektriske energikilder, skal der forefindes nødbelysning i form af elektriske batterilamper eller lignende.

4 Som retningslinier for, hvilken belysningsstyrke der må anses for passende for den kunstige belysning, fastsættes følgende: .....

|     |                                                                          |         |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|---------|
| 4.1 | Soverum og særskilte dagrum:                                             |         |
|     | a) Almen belysning                                                       | 50 lux  |
|     | b) Belysning ved borde, hvor læsning og skrivning finder sted            | 200 lux |
| 4.2 | Spiserum og fritidsrum:                                                  |         |
|     | a) Almen belysning                                                       | 50 lux  |
|     | b) Belysning på spiseborde                                               | 150 lux |
|     | c) Belysning ved borde, hvor læsning og skrivning, spil m.v. finder sted | 200 lux |
| 4.3 | Baderum og toiletter:                                                    |         |
|     | a) Almen belysning                                                       | 50 lux  |
|     | b) Ved spejle                                                            | 200 lux |
| 4.4 | Gange og trapper:                                                        |         |

5 Almen belysning måles i vandret plan 0,85 m over dørk.

### **Regel 8 Soverum, beliggenhed, størrelse, indretning m.v.**

1.1 Soverum skal være anbragt midtskibe eller agter, og ingen del af et soverum må være anbragt under øverste lastelinie mærke. Opholdsrum må under ingen omstændigheder anbringes foran kollisionskottet og ikke under gange, hvor der jævnligt foregår arbejde, der forårsager generende støj.

1.2 I særlige tilfælde kan det, hvis skibets størrelse, type eller anvendelse gør anbringelse af soverummene midtskibs eller agter uhensigtsmæssig, tillades, at disse anbringes forude, dog aldrig foran kollisionskottet. I passagerskibe kan det under forudsætning af tilfredsstillende belysning og ventilation tillades, at et soverum delvis anbringes under øverste lastelinie mærke.

1.3 Gulvarealerne skal i soverum have mindst følgende størrelse:

| Skibets<br>bruttotonnage | Minimum gulvarealer (m <sup>2</sup> ) |            |            |
|--------------------------|---------------------------------------|------------|------------|
|                          | 1 person                              | 2 personer | 3 personer |
| 20 - 499                 | 3,00                                  | 4,00       | 6,00       |
| 500 - 999                | 3,00                                  | 4,00       | 6,00       |
| 1000 - 2999              | 3,75                                  | 5,00       | 7,00       |
| 3000 - 9999              | 3,75                                  | 6,00       | 9,00       |
| 10000 og der-<br>over    | 3,75                                  | 6,00       | 9,00       |

1.4 Soverum for officerer skal have et gulvareal på mindst 6,50 m<sup>2</sup> i skibe med en bruttotonnage på under 3000 og 7,50 m<sup>2</sup> i skibe med en bruttotonnage på 3000 eller derover.

1.5 Det gulvareal, der optages af faste møbler som køjer, skabe, kommoder, borde og bænke, skal medregnes i ovennævnte gulvarealer. Små eller uhensigtsmæssige arealer, der ikke er til rådighed for fri bevægelse, og som ikke kan bruges til anbringelse af inventar, medregnes ikke.

2 I skibe med en tonnage på 3000 eller derover skal maskinchefen og over-styrmanden foruden deres soverum have et tilstødende opholdsrum eller dagrum.

3 Antallet af personer i et soverum må ikke overstige 3.

4 Hver af officererne skal have eget soverum.

5 Ethvert soverum skal være således indrettet og udstyret, at det sikrer mandskabet rimelig bekvemmelighed og er let at holde i orden.

6 Udgange til åbent dæk skal være velbeskyttede, og i skibe med en bruttotonnage på 100 eller derover må der ikke fra soverum udelukkende være udgang til åbent dæk.

7 Inventaret skal mindst bestå af:

7.1 Et klædeskab med hylde og bøjlestang for hver person, rummet er bestemt til. Klædeskabet skal mindst være 1,5 m højt til undersiden af hylden, og tværsnitsarealet skal være mindst 0,193 m<sup>2</sup>.

7.2 Et bord samt siddepladser for det antal personer, rummet er bestemt til.

7.3 Skuffer eller lignende med et rumindhold af mindst 0,10 m<sup>3</sup> for hver person, rummet er bestemt til.

7.4 Spejl, småskabe til toiletrekvisitter, boghylde og et passende knagearrangement.

8 Køjer i soverum skal være forsynet med gardiner.

9 Ethvert soverum skal indvendig på tydelig måde være påmærket med det antal personer, hvortil det er beregnet og godkendt.

*10 Udvendig på eller ved døren skal være angivet, hvem rummet er bestemt til.*

### **Regel 9 Køjer**

*1 Enhver af mandskabet skal have særskilt køje.*

*2 En køjes indvendige mål skal være mindst 1,98 m x 0,80 m.*

*3 Køjer må ikke anbringes umiddelbart ved siden af hinanden.*

*4 Flere end 2 køjer må ikke anbringes over hinanden. Afstanden mellem køjebundene indbyrdes såvel som mellem øverste køjebund og undersiden af loftsbeklædningen må ikke være mindre end 0,75 m. Køjens bund skal være mindst 0,30 m over dørken.*

*5 Køjer må så vidt muligt ikke anbringes langs skibssiden. Hvor dette undtagelsesvis er nødvendigt, må der kun anbringes en enkelt køje under et køje.*

*6 Køjerne skal være fremstillet af træ eller andet materiale, der skal være hårdt, glat, korrosionsfrit og ikke medføre risiko for utøj. Såfremt der anvendes rør, skal disse være fuldstændig lukkede, således at de ikke kan give ophold for utøj.*

*7 Køjerne skal være forsynet med springmadrasser af almindelig anerkendt type. Madrasserne må ikke indeholde materiale, hvori utøj kan opholde sig.*

*8 Overkøjer skal være forsynet med bund af træ eller andet passende støvtæt materiale.*

### **Regel 10 Skabe til arbejdstøj**

*1 I skibe med en bruttotonnage på 75 eller derover skal der uden for soverummene findes et eller flere godt ventilerede skabe af passende størrelse og indretning til arbejdstøj, olietøj, søstøvler og lignende.*

### **Regel 11 Spiserum**

*1 Der skal i skibe med en bruttotonnage på 200 eller derover findes særskilt spiserum for officerer og dæks- og maskinfolk.*

*2 I skibe med en bruttotonnage på 3000 eller derover skal der tillige findes særskilt spiserum for restaurations- og betjeningspersonale, såfremt dets antal overstiger 4.*

*3 Såfremt der ved forhandling med de respektive reder- og mand-skabsorganisationer er givet udtryk for, at andre arrangementer foretrækkes, kan bestemmelserne i regel 11.1 og 11.2 fraviges.*

*4 I skibe, hvor der ikke kræves særskilt spiserum, skal der i kabyssen eller andet passende sted findes bord- og siddeplads, hvor mand-skabet kan spise, og der skal findes passende opbevaringssteder for proviant og spisegrej.*

*5 Spiserum skal være bekvemt beliggende i forhold til soverum og kabysrum.*

*6 Gulvarealet i spiserum skal være mindst 1,0 m<sup>2</sup> for hver person, der skal benytte rummet. Ved beregning af gulvarealet kan den plads, der optages af spiseborde, bænke og stole, medregnes.*

*7 Spiserum skal være udstyret med borde og godkendte faste eller løse siddepladser i et sådant antal, at de medlemmer af mandskabet, rummet er bestemt for, kan indtage deres måltider samtidig. Der skal mindst være 0,6 m bordplads for hver siddeplads ved bordene.*

*8 Der skal findes fornødne skabe til opbevaring af service, ligesom der uden for spiserummet eller spiserummene skal findes de fornødne indretninger til rengøring af servicet.*

*9 Overfladerne af borde og siddepladser skal være lette at renholde og modstandsdygtige mod revnedannelse.*

*10 Der skal i skibe med en bruttotonnage på 250 eller derover til enhver tid være:*

*10.1 adgang til en hensigtsmæssigt anbragt køleindretning med et rumindhold svarende til det antal personer, der benytter spiserummet eller spiserummene. Rumindholdet skal være mindst 10 l pr. person op til 10 personer og 5 l pr. person for hver yderligere person,*

*10.2 mulighed for at få varme drikke og*

*10.3 mulighed for at få afkølet drikkevand.*

*11 Søfartsstyrelsen kan tillade sådanne afvigelser fra de i regel 11.4-11.7 indeholdte regler angående spiserum, som er nødvendige af hensyn til de særlige forhold om bord i passagerskibe.*

## **Regel 12 Fritidsrum**

*1 I skibe med en bruttotonnage på 250 eller derover skal der på åbent dæk være indrettet en eller flere pladser, hvortil mandskabet har adgang til i fritiden. Pladsen eller pladserne skal være af en passende størrelse under hensyntagen til mandskabets og skibets størrelse og indretning.*

*2 I skibe med en bruttotonnage på 250 eller derover, skal der findes hensigtsmæssigt beliggende og passende udstyrede rum beregnet til ophold under fritid for officerer og mandskab. Inventaret i disse rum skal omfatte et bogskab samt møbler, der giver mulighed for læsning, skrivning og spil.*

*2.1 I skibe med en bruttotonnage på under 1000 kan sådanne rum udelades under forudsætning af, at spiserummet eller spise-rummene er således dimensioneret, møbleret og indrettet, at de er egnede til ophold under fritid.*

*2.2 I skibe med en bruttotonnage på 1000 og derover skal Søfarts-styrelsen, i forbindelse med planlægning af fritidsrum undersøge mulighederne for indretning af en kantine.*

*3 I skibe med en bruttotonnage på 8000 eller derover skal der findes et rygerum eller læserum; ligeledes skal der findes et rum til anden fritidsbeskæftigelse, herunder gymnastik og anden fysisk aktivitet. Der skal i et af rummene være mulighed for at se film eller fjernsyn.*

*4 I skibe med en bruttotonnage på 8000 eller derover skal der, såfremt det efter Søfartsstyrelsens skøn er rimeligt og muligt, indrettes svømmebassin.*

## **Regel 13 Toiletter og baderum**

*1 I alle skibe skal der være indrettet toilet og baderum, bekvemt beliggende i forhold til sove- og andre opholdsrum.*

*2 I alle skibe med en bruttotonnage på 250 eller derover skal der for hver af grupperne officerer og andet mandskab findes mindst 1 toilet og 1 bruser for hver 6 personer eller derunder, idet der ses bort fra personer, der i tilknytning til deres soverum har eget baderum med håndvask, bruser og toilet. Såfremt kvindeligt personale er beskæftiget om bord, skal sanitære indretninger findes særskilt for dette personale.*

*3 Uanset det i stk. 13.2 anførte, skal der mindst findes følgende antal særskilte toiletter, idet der heri indgår de i regel 14 krævede særskilte toiletter:*

*3.1 I skibe med en bruttotonnage på 500 eller derover, men under 800: 3.*

*3.2 I skibe med en bruttotonnage på 800 eller derover, men under 3000: 4.*

*3.3 I skibe med en bruttotonnage på 3000 eller derover: 6.*

*4 I skibe med en bruttotonnage på 100 eller derover skal toiletterne være forsynet med tilstrækkelig skylleindretning og afløb. Såvel skylleindretninger som afløb skal være forsvarligt indrettet og sikret under alle klimaforhold og altid være klar til brug under skibets drift. Ethvert toilet skal være forsynet med håndvask med rindende varmt og koldt ferskvand.*

*5.1 Hvert baderum skal være udstyret med mindst 1 bruser for hver 6 personer eller derunder og 1 håndvask for hver 3 personer eller derunder; rummet er bestemt for. Håndvaske skal være af passende størrelse og fremstillet af rustfrit stål, porcelæn eller andet godkendt materiale.*

*5.2 I skibe med en bruttotonnage på 500 eller derover skal samtlige officerer i tilslutning til deres soverum have særskilte baderum udstyret med toilet samt bruser og håndvask med varmt og koldt ferskvand.*

*6 I alle baderum skal der findes tilstrækkelig tilgang af varmt og koldt ferskvand.*

*7 Toiletter og baderum skal i øvrigt opfylde følgende krav:*

*7.1 Dørken skal være af godkendt og holdbart materiale, der er let at renholde, uigennemtrængelig for vand og forsynet med fornødent afløb, idet der dog ikke kræves gulvafløb i særskilte toiletter.*

*7.2 Skotterne skal være tætte og udført af stål eller andet godkendt materiale og skal være uigennemtrængelige for vand.*

*7.3 Rummene skal være forsvarligt oplyst og opvarmet. Baderum skal have særskilt opvarmning, såfremt de ikke på alle sider er omgivet af opvarmede rum eller på anden måde er sikret en passende opvarmning.*

*7.4 Fællestoiletter skal, såfremt de er bestemt for flere end 2 personer, være adskilt fra soverum og baderum. Fra soverum må der ikke være direkte adgang til toiletter eller baderum bestemt for flere end 2 personer.*

*7.5 Toiletter skal være tilstrækkeligt afskærmet fra hinanden.*

#### **Regel 14 Særskilte toiletter**

*1 I skibe med en bruttotonnage på 250 eller derover skal der i bekvem nærhed af kommandobroen findes et særskilt toilet med håndvask med rindende varmt og koldt ferskvand.*

*2 I skibe med en bruttotonnage på 1000 eller derover skal der i bekvem nærhed af maskinrummet findes et toilet med håndvask med rindende varmt og koldt ferskvand, såfremt sådant ikke er installeret i nærheden af maskinrummets kontrolcenter.*

*3 I skibe med en bruttotonnage på 1000 eller derover bortset fra skibe i hvilken et- eller to-mands baderum findes for mandskabet i maskinafdelingen skal der for det mandskab, der er beskæftiget i maskinrummet findes omklædningsrum, beliggende uden for maskinrummet men med let adgang dertil, og forsynet med klædeskab for hvert medlem af mandskabet og med håndvask og bruser med rindende varmt og koldt ferskvand.*

#### **Regel 15 Vaskerum m.v. for tøjvask**

*1 I skibe med en bruttotonnage på 500 eller derover skal der findes rum til tøjvask med rigelig tilgang af varmt og koldt ferskvand og til tørring og strygning af tøj i et omfang, der svarer til mandskabets størrelse og rejsens normale varighed.*

*2 Udstyret skal omfatte:*

*2.1 Vaskemaskiner.*

*2.2 Tørremaskiner eller hensigtsmæssigt opvarmede og ventilerede tørrerum.*

*2.3 Strygejern og strygebrætter eller lignende.*

*3 Vaske- og tørrerum skal være hensigtsmæssigt beliggende i forhold til opholdsrummene.*

#### **Regel 16 Højden i opholdsrummene m.v.**

*I alle opholdsrum og gange skal den frie højde målt fra overkant af dæksbelægningen til underkanten af dæksbjælkerne eller disses beklædning være mindst 1,98 m. Såfremt højden enkelte steder i rummene*

eller i enkelte rum til særlig anvendelse (sauna eller lignende) af konstruktionsmæssige grunde ønskes udført mindre end angivet ovenfor, kan Søfartsstyrelsen tillade dette, når det skønnes ikke at ville medføre ulemper.

### **Regel 17 Gange og trapper og døre**

1 Bredden af gange, der tjener til adgang til opholdsrum, må i almindelighed ikke være mindre end 90 cm, målt mellem begrænsningsskotterne.

2 Trapper skal i almindelighed have en bredde på mindst 80 cm mellem begrænsningsskotterne og have en passende stigning samt mindst på den ene side være forsynet med håndlister.

3.1 Brandskabe, ventilationskanaler, kabelbaner og lignende kan tillades anbragt på begrænsningsskotterne i gange og trapper, når det skønnes, at de ikke vil medføre ulemper for passagen. Der må dog intet sted være mindre en 60 cm fri passage.

3.2 I korte lukkede gange, og tilhørende trapper der normalt kun benyttes af 1 eller 2 personer, kan bredden tillades reduceret, idet den dog ikke må være mindre end 60 cm.

3.3 Døre der giver adgang til fælles opholdsrum skal i almindelighed have en bredde der ikke er mindre end 90 cm, målt som lysningsmål i karmen.

3.4 Døre der giver adgang til kamre og lignende skal i almindelighed ikke have en bredde der er mindre end 75 cm, målt som lysningsmål i karmen.

Såfremt der er tale om døre til enkeltmandskamre eller døre der i almindelighed kun skal benyttes af en person kan en dørbredde på 70 cm anvendes.

3.5 Døre der giver adgang til toiletter eller badekabiner skal i almindelighed ikke have en bredde der er mindre end 60 cm.

### **Regel 18 Kabysrum og proviantrum**

1 I alle skibe skal komfuret være anbragt i et særskilt rum, der dog i skibe med en bruttotonnage på under 200 tillige kan anvendes som spiserum for mandskabet.

2 Rummet skal være af passende størrelse og være godt oplyst og ventileret. Der skal over komfuret være anbragt en hætte med aftræksrør til det fri.

3 Komfuret skal være forsvarligt opstillet og sikret. Træværk skal være beskyttet mod antændelse.

4 Der skal i kabysrummet være tilgang af ferskvand gennem et rørsystem. Der må ikke i rummet være aftapningshane for søvand.

5 Kabysrummet skal være forsynet med fornødne vaske med afløb, ligesom der skal findes afløb i dørken. Skotter og dørk skal være af et materiale, der er uigennemgrængeligt for vand og let at renholde.

6 Der skal være passende mulighed for opbevaring af proviant samt køle- og fryseindretninger for letfordærlige fødevarer.

### **Regel 19 Drikkevandsanlæg**

1 Fast indbyggede drikkevandstanke skal have kofferdam mod tanke, der kan anvendes til andre væsker, olie og lignende. Kofferdamme kan dog udelades mod tanke udelukkende bestemt for søvand. Skibssiden under lastet vandlinie må i nittede skibe ikke danne begrænsninger for en drikkevandstank.

2 Drikkevandstankene skal have de fornødne mandehuller, og de skal i videst muligt omfang være tilgængelige for såvel udvendig som indvendigt eftersyn. Tillader deres bygning og størrelse ikke adgang til deres indre, skal de være forsynet med et tilstrækkeligt antal renehuller. Mandehuller og/eller renehuller og deres dæksler skal være således konstrueret, at ansamling af urenheder over dækslerne undgås.

*2.1 Mandedæksler og rensedæksler skal være monteret på karme mindst 50 mm høje og være mærket »Drikkevandstanke«.*

*2.2 Alt stål i drikkevandstanke skal være fuldsvejst. Alle indvendige overflader, herunder overflader i mindre beholdere o.l., skal have en egnet overfladebehandling, der er godkendt af Søfartsstyrelsen.*

*2.3 Der må ikke føres rør, der indgår i andre rørsystemer, gennem drikkevandstanke.*

*2.4 Tankene skal kunne tømmes helt, enten ved sugning fra tankens laveste punkt eller gennem en bundskrue.*

*3 Luftrør og påfyldningsrør til tanke skal være ført op i forsvarlig højder over dæk, minimum 400 mm. Luftrørets munding skal være indrettet således, at urenheder ikke kan komme ind i tankene ad denne vej. Påfyldningsrør skal være forsynet med dæksler, der ikke må kunne forveksles med dæksler til tanke for andet formål.*

*4 Drikkevandstanke skal være forsynet med standrør eller anden godkendt pejlanordning, der skal være således indrettet, at der ikke ad den vej kan tilføres vandet forurening. Såfremt pejlrør for pejlstok/bånd er monteret, skal lukkemidlet hertil kunne aflåses f.eks. med hængelås og der skal påmærkes »Drikkevandstanke«.*

*5 Drikkevandstanke skal af hensyn til ventilation normalt være forsynet med mindst to luftrør, der skal være forsynet med fintmasket net*

*6 Pumper skal være af membran- eller centrifugaltypen eller anden formålstjenelig type der ikke kræver smøring af de dele, der er i forbindelse med drikkevandet.*

*7 Rørsystemet må ikke have forbindelse med andre rørsystemer i skibet, og der må kun benyttes materialer og komponenter der er egnede til formålet (f.eks. VA-godkendt). Dersom rørledningerne til drikkevands-systemet er mærket, skal mærkningen være i overensstemmelse med gældende standardiseringsregler. Blinde stikledninger på hovedledninger skal være forsynet med afspærringsmiddel ved hovedledningen.*

*Rør der kan blive udsat for frost skal være tilstrækkeligt isolerede. Rør for drikkevand må ikke føres gennem tanke beregnet for andre væsker med undtagelse af tanke for søvand.*

*8 Hvis ferskvandsgeneratorer, destillationsapparater og lignende installeres, skal disse være af godkendt type. Søsugningen fra ferskvandsgeneratorer skal være placeret klar af alle afløb fra skibet.*

*9 Når der er kommet vand på drikkevandsanlægget, men inden dette tages i brug, skal der foretages en bakteriologisk analyse af drikkevandsprøver fra anlægget.*

*Vandprøverne, hvoraf en skal være fra kabyssen, skal være udtaget af et anerkendt laboratorium (f.eks. levnedsmiddelkontrollen) og analyseret af dette i henhold til Miljøstyrelsens gældende bestemmelser. Retningsgivende for Søfartsstyrelsens godkendelse vil være laboratoriets analyserapport med analyse (kemisk og bakteriologisk) og konklusion.*

*10 Ved konstatering af forurenet drikkevandsanlæg skal der foretages en desinfektion udført i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om desinfektion ved rengøring af drikkevandstanke og drikkevandsledninger i skibe.*

## **Regel 20 Hejsebåre**

*Der skal på et passende sted være anbragt en hejsebåre af egnet type.*

## **Regel 21 Kontorer**

*I skibe med en bruttotonnage på over 3000 skal der til brug for dæks- og maskinafdeling findes et eller flere særskilte rum, indrettet som kontorer.*

## **Regel 22 Renholdelse og tilsyn**

*1 Opholdsrum skal holdes i ren og ordentlig stand. Rengøring skal foretages daglig. De må kun benyttes til varer eller forråd, som tilhører den eller dem, til hvem rummet er bestemt.*

*2 Opholdsrum skal desinficeres i fornødent omfang efter enhver smitsom sygdom om bord.*

*3 Opholdsrum, hvori der konstateres utøj, skal omgående rengøres og desinficeres.*

*4 Skibsføreren eller den, han har overdraget dette hverv, skal sammen med et eller flere medlemmer af mandskabet inspicere alle opholdsrum med højst en uges mellemrum. Resultatet heraf skal indføres i skibsdagbogen, hvor en sådan findes, og ellers i tilsynsbogen.*

## **Regel 23 Udgangsforhold**

*1 Der skal på hver etage fra hvert større rum eller gruppe af rum være 2 udgangsmuligheder placeret så langt fra hinanden som muligt.*

*2 Udgangene skal yderligere placeres således, at en brand på en etage ikke kan spærre personer inde på en anden etage.*

*3 Den ene af udgangene kan være en nødudgang gennem en luge/dør eller køje/vindue, hvortil der stilles følgende krav:*

*3.1 En luge eller dør til frit dæk skal have en fri lysning på minimum 0,60 x 0,60 m.*

*3.2 Lugen eller døren skal indefra kunne åbnes direkte uden brug af nøgle eller værktøj. Udefra skal lugen eller døren ligeledes kunne åbne direkte, dog er det tilladt, at håndtag eller enden indretning er aftagelig og placeret på et centralt sted, f.eks. på broen. Lugen eller døren må ikke være forsynet med hængelåsbeslag.*

*3.3 Et køje eller vindue, der benyttes til nødudgang, skal have en minimum lysning på 0,45 m i diameter for køjer og 0,45 m på den smalle led for vinduer*

*3.4 Hvis adgangen fra apteringen til nødudgangen foregår gennem separate rum (styremaskinrum, andre kamre eller lignende), må døre til sådanne rum ikke aflåses, medmindre de er udstyret med sparkelem som kan fjernes i flugtreningen.*

*3.5 Der skal monteres de nødvendige lejdere, trin og håndbøjler for at lette adgangen gennem nødudgangen.*

*3.6 Der skal på passende steder, f.eks. døre, sparkelemme, ved vinduer /køjer m.v. påmærkes »NØD-UDGANG«.*

## **Afsnit III Passagerers opholdsrum**

### **Regel 24 Passagerers opholdsrum m.v.**

*De i afsnit II, regel 4, bortset fra stk. 4.1.2 og 4.2.2, samt regel 5, regel 6, regel 9.2, regel 16 og regel 17 fastsatte definitioner og bestemmelser finder, uanset skibets bruttotonnage, tilsvarende anvendelse, såfremt intet andet er anført nedenfor.*

### **Regel 25 Beliggenhed**

*1 Opholdsrum må ikke anbringes i overbygninger, der ikke har permanent karakter, og ej heller foran kollisionsskottet eller på det dæk, der er lavere end det, der ligger umiddelbart under vandlinien ved størst tilladte dybgang.*

*2 Passagerer må ikke anbringes i rum, der ikke er godkendt hertil.*

*3 Soverum skal på passende måde være adskilt fra tilstødende rum, ligesom de skal være forsynet med en tydelig angivelse af det største antal personer, de er bestemt til.*

## **Regel 26 Fastsættelse af passagerantallet i de enkelte rum**

*1 Passagerskibe i fart, der strækker sig over mere end 1 nat:*

*1.1 Der skal findes køjeplads eller godkendt fast liggeplads til alle passagerer.*

*1.2 Personantallet i soverum fastsættes ved at dividere soverummets frie dørkareal med  $1,1 \text{ m}^2$ . Hvor soverum indrettes med særskilt bade-, eller bade- og toiletrum, kan dettes frie dørkareal medregnes ved beregningen af personantallet. Uregelmæssige dørkarealer, hvor længde og bredde er under  $0,6 \text{ m}$ , tages ikke i betragtning ved beregningen. En bruseniche, der har de angivne minimumsmål, kan indgå i det frie areal.*

*1.3 På åbent dæk, hvortil der er adgang for passagerer, skal der ud over det i regel 26.2 nævnte areal findes mindst  $0,5 \text{ m}^2$  frit dæksareal for hver passager. Ved beregningen heraf fradrages de dele af dækket, hvor passagererne ikke bekvemt kan stå eller sidde.*

*2 Passagerskibe i fart, der ikke strækker sig over mere end 1 nat:*

*2.1 Skibe, der går i natfart, dvs. fart mellem kl. 22.00 og 06.00, af over 6 timers varighed, skal have lukkede rum for alle passagerer.*

*2.2 Passagerantallet i andre rum end soverum fastsættes som det mindste af tallene:*

*2.2.1 Det dørkareal - målt i  $\text{m}^2$  - hvorpå passagererne kan opholde sig, dvs. med fradrag af serveringsdiske og adgangen til disse samt til udgange og lignende, divideret med  $0,85 \text{ m}^2$ .*

*2.2.2 Det i regel 26.2.2.1 nævnte dørkareal multipliceret med middelhøjden - målt i  $\text{m}$  - i rummet målt fra oversiden af dæksbelægningen til underkant af dæksbjælkerne eller disses beklædning, divideret med  $1,9 \text{ m}^3$ .*

*2.2.3 Antallet af siddepladser i rummet.*

*2.3 Personantallet i soverum fastsættes ved at dividere soverummets frie dørkareal med  $0,85 \text{ m}^2$ . Hvor soverum indrettes med særskilt bade-, eller bade- og toiletrum, kan dette frie dørkareal medregnes ved beregningen af personantallet. Uregelmæssige dørkflader, hvor længde og bredde er under  $0,6 \text{ m}$ , tages ikke i betragtning ved beregningen.*

*2.4 Søfartsstyrelsen kan tillade afvigelser fra bestemmelserne i regel 26.2.2 og 26.2.3, i perioden 1. maj til 30. september.*

*3 Passagerskibe i dagfart:*

*3.1 For skibe i dagfart, dvs. fart, der ikke overstiger 6 timer indenfor tidsrummet mellem kl. 22.00 og 06.00, skal der for hver passager beregnes  $0,85 \text{ m}^2$  frit dørkareal i lukkede rum, der ikke er soverum; dog må rummet ikke beregnes til flere passagerer, end der er siddeplads til.*

*3.2 For eventuelle soverum gælder bestemmelserne i regel 26.2.3.*

*3.3 I tiden fra 1. maj til 30. september kan det, udover det i lukkede rum tilladte antal passagerer, yderligere tillades at befordre passagerer på frit dæk, hvor der mindst skal beregnes  $0,55 \text{ m}^2$  dæksareal for hver passager. Ved beregningen af passagerantallet skal fradrages den plads, som er nødvendig til skibets navigering m.v. herunder håndtering af og indskibning i redningsmidler, samt alle de dele af dækket, hvorpå passagererne ikke bekvemt kan sidde eller stå.*

*3.4 I skibe eller fartøjer med dæk, hvor det i tiden fra 1. maj til 30. september er tilladt at befordre passagerer på frit dæk som ovenfor anført, skal der findes lukkede rum til mindst  $1/6$  af det størst tilladte passagerantal.*

## **Regel 27 Toiletter**

*1 Der skal findes 1 toilet og 1 håndvask for hver 50 passagerer eller påbegyndte del af dette antal.*

*2 Toiletterne skal være forsvarligt beskyttet mod sø og vejr og have de fornødne udskylningsanordninger.*

*3 Alle toiletter skal være godt oplyst og ventileret.*

*4 De i regel 27.1-27.3 nævnte bestemmelser gælder ikke for åbne fartøjer.*

## **Regel 28 Bevægelseshæmmede personer**

**1** Hvor det er praktisk muligt, skal der på grundlag af nedenstående retningslinjer træffes hensigtsmæssige foranstaltninger til, at der er sikker adgang for bevægelseshæmmede personer til alle passagerskibe i klasse A, B, C og D og alle højhastighedspassagerfartøjer, der benyttes til offentlig transport, og hvis køl er lagt, eller som er på et lignende konstruktionsstadium den 1. oktober 2004 eller senere:

**1.1** IMO's cirkulære 735 (MSC/735) af 24. juni 1996 vedrørende henstillinger om design og drift af passagerskibe, så de imødekommer ældre og handicappede personers behov skal følges.

**1.2** Skibet skal være bygget og udstyret på en sådan måde, at en bevægelseshæmmet person let og sikkert kan komme om bord eller fra borde og sikres adgang til de forskellige dæk enten uden hjælp eller ved hjælp af ramper, løfteplatforme eller elevatorer. Der opsættes skiltning med henvisning til sådanne adgangsfaciliteter ved skibets andre indgange og andre hensigtsmæssige steder på hele skibet.

**1.3** Skilte beregnet til at vejlede passagererne på skibet skal være tilgængelige og nemme at læse for bevægelseshæmmede personer (herunder personer med sensoriske handicap) og skal være opsat på centrale steder.

**1.4** Der skal være midler om bord til visuelt og verbalt at kommunikere meddelelser om f.eks. forsinkelser, sejlplansændringer og tjenesteydelser om bord til bevægelseshæmmede personer med forskellige former for nedsat mobilitet.

**1.5** Alarmsystemer og -knapper skal være tilgængelige for og skal kunne alarmere alle bevægelseshæmmede passagerer, herunder personer med sensoriske handicap og personer med intelligenshandicap.

**1.6** Gelændere, korridorer og gange, døråbninger og døre skal være tilgængelige for en person i kørestol. Elevatorer, bildæk, passagersaloner, faciliteter og toiletter skal være udformet på en sådan måde, at de er tilgængelige på rimelig måde og i rimeligt omfang forefindes for bevægelseshæmmede personer.

**2** Søfartsstyrelsen samarbejder med og hører organisationer, der repræsenterer bevægelseshæmmede personer, om gennemførelsen af retningslinjerne i regel 28.1.

**3** Ved ombygning af passagerskibe i klasse A, B, C og D og højhastighedsfartøjer, der benyttes til offentlig transport, og hvis køl er lagt eller som er på et lignende konstruktionsstadium før den 1. oktober 2004, anvendes retningslinjerne i regel 28.1 i det omfang det er økonomisk rimeligt og gennemførligt.

- 1) De i dette kapitel afsnit I og II nævnte bestemmelser bygger på den internationale konvention om skibsmandskabets opholdsrum – ILO konvention nr. 92 af 18. juni 1949 og nr. 133 af 30. oktober 1970.
- 2) Følgende reservedele vil blive anset for nødvendige som minimum: